

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
4. NOV.
1992

Letnik XLVII.
Štev. 44 (2679)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
40 tolarjev
P. b. b.

Vranitzky v Sloveniji

Na povabilo predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška bo jutri Slovenijo obiskal avstrijski kancler dr. Franz Vranitzky. Poleg glavne teme, gospodarski odnosi, se bosta oba državnika pogovarjala tudi o resničenju manjšinskih pravic Slovencev v Avstriji.

Heimatdienst napada koroško cerkev

V svoji izjavi za tisk Koroški Heimatdienst zavrača stališče uradne koroške cerkve, ki se v smislu sožitja zavzema za dvojezičnost. KHD govori o „zborovanjih“, ki da dokazujejo rastoče nezadovoljstvo med nemškimi Korošci zaradi diskriminiranja nemškega jezika. Cerkev da naj upošteva vrednotenje nemščine kot večinskega jezika, sicer da bo prišlo do protestnega zborovanja.

KHD navaja primer iz sosednje države Slovenije, kjer so v obmejnem kraju Razkrižje prepovedali duhovniku maševati v hrvaščini in trdi, da je 90% južnokoroškega prebivalstva diskriminiranega. Nadalje KHD trdi, da „povsod“ kritizirajo nemško-slovenski koordinacijski odbor, v katerem da njegov nemško govoreči sopredsednik dr. Waldstein

(Dalje na 2. strani)

Cerkev za svet

Kako različna so stremjenja KHD in koroške cerkve, lahko razberemo iz knjige Cerkev za svet. Citiramo iz pravil:

– Ni naloga javne oblasti, da bi določala poseben značaj oblik človeške kulture, marveč ta, da zagotovi ugodne pogoje in sredstva za napredek kulturnega življenja pri vseh, tudi pri narodnih manjšinah. Zato je treba paziti na to, da bi kultura, odvrnjena od nje-nega lastnega namena, ne bila primorana služiti političnim ali gospodarskim silam.

– Nemški in slovenski člani farne skupnosti naj se zavedajo, da njihova župnija, njihova dekanija in njihova škofija pripada eni in isti Cerkvi. Da postanejo vidne v njihovi krščanski eksistenci skupne naloge, naj pomagajo odstranjevati v svojem življenjskem okolju, kar ločuje, pospeševati pa, kar je skupno.

– Krščanska ljubezen in pravičnost terjata, da spoštujemo govorico bližnjega. Zato je treba uporabo obeh deželnih jezikov koordinirati v oznanjevanju, liturgiji in dejavnosti pastoralnih svetov.

– Cerkev mora skrbeti, da ne bo religija podrejena narodnim ciljem, ker bi tako izgubljala na vrednosti.

Jože Rovšek

Srbi zasedli rojstno mesto druge Jugoslavije!

Ta mesec, 29. novembra, bo minilo 49 let, odkar so se v bosanskem mestu Jajcu ob reki Plivi zbrali delegati narodov, tedaj po Nemcih, Italijanih, Madžarih in Bolgarjih okupirane Jugoslavije – slovensko delegacijo so izvolili na Zboru slovenskih odposlancev 3. in 4. oktobra v Kočevju – in razglasili ustanovitev nove Jugoslavije, domovine bratskih narodov. Tito je dobil naziv maršala, kralju so prepovedali vrnitev v Jugoslavijo, dogovorili so se za ljudsko oblast enakopravnih narodov z določno

suverenostjo itd. itd. Churchill in Stalin sta besnela.

AVNOJ (Antifašistično veče/svet narodne osvoboditve Jugoslavije), njegovo drugo zasedanje, je tedaj zakoličil notranje meje Jugoslavije, ki so zdržale preko 45 let. Večjih nacionalnih sporov ni bilo, Jugoslavija je bila tudi zaradi notranjega miru zelo ugledna država, dolga leta voditeljica gibanja neuvrčenih, pobudnica številnih resolucij za mir v svetu. Bila je zgled, kako lahko toliko narodov in narodnosti (vsaj 17) živi v slogi. Kako je

Titu to uspevalo, o tem so danes zelo deljena mnenja, gotovo pa je, da je bil kot vodja protifašističnega boja človek z največjo povezovalno močjo.

Slabih deset let po Titovi smrti pa se je začel razdor. Beograd je pridobival na moči, narodi so zahtevali čiste medsebojne račune. Kar po vrsti. Prebudile so se predvojne strasti, vsako potezo Beograda so poistovetili z ravnanjem predvojne srbske buržoazije (čaršije), ANVOJ in Jajce sta postala vse bolj sporna. Tudi o krivdi

za razpad Jugoslavije bodo razsojali zgodovinarji. Sedaj pač vsi kažejo s prstom na Srbe. Za to pa so tudi največ sami krivi. Njihova teza, da so v vojni vedno zmagovali, v miru pa izgubljali, je povsem militaristična. Zakaj so v teh dneh toliko vložili v osvojitve Jajca, si je razlagati z njihovim nezadovoljstvom s sklepi Avnoja, toda zakaj je njega pobegnilo okrog 30.000 Muslimanov, kaže na srbski neracionalen bes do drugih narodov. To pa je za Srbijo velik madež.

Spominska svečanost

V soboto je Zveza koroških partizanov počastila žrtve fašizma na radiškem pokopališču. Taka svečanost je vsako leto na enem od 40 pokopališč na Koroškem, kjer je pokopanih nad 600 padlih v boju za svobodo. Predsednik ZKP Janez Wutte-Luc se je v svojem nagovoru prav tako spomnil vseh, ki so umrli v izseljeništvu in koncentracijskih taboriščih. O pomenu partizanske borbe za današnji čas pa je Wutte-Luc dejal:

ZKP je vsa povojna leta opozarjala in še danes opozarja odločilne politike v državi, pa tudi slovenske organizacije, kam pelje politično popuščanje in toleriranje mračnih nedemokratskih sil. Zaradi take politike po vsej Evropi narašča desni ekstremizem in šovinizem. Na Koroškem se moramo še

vedno boriti za svoje osnovne pravice na vseh področjih.

Pozivam mlado generacijo, naj pogumno stopa po poteh svojih očetov in mater v boju za doseg naših pravic, saj so na naši strani vse zakonite, zgodovinske in moralne pravice.

Na svečanosti so zapeli Radiški fantje, člani društva pa so brali tudi pesmi Janka Messnerja.

PREBERITE:

– Ven z njimi – komentar dr. Francija Zwittra – str. 2

– Sveti Miklavž ponavadi kaj prinese – Lojze Peterle v Beljaku – str. 3

– Kulturni kotic, V soboto premiera „Maričke“ – str. 4

– Kje boste dobili Republiko? – str. 5

– Prireditve, razstave, radijski program, povabilo žena na izlet – str. 6

– SAK že jesenski prvak, Dobljani v krizi? – športna stran

Koncert Slovenske
prosvetne zveze

Kol'kor kapljic, tol'ko let

Nedelja, 15. 11., ob 14.30

Velika dvorana Neue
Burg v Velikovcu

Sodelujejo:

- Ljubljanski oktet
- Vaščani pojo
- Moški zbor SPD Trta
- Moški zbor SPD Valentin Polanšek
- Mešani zbor PD Sele
- Mešani zbor Podjuna
- Folklorna skupina s Krasa

moderator:

Janez Hočevar- Rifle

Da se Haider giblje na skrajnih politični desnici in da se spogleduje s politiko tretjega rajha, kadar se mu to zdi potrebno – za to spoznanje niso potrebne ne debele akademske razprave o njegovem izrazju niti razgaljanja njegovega zadnjega političnega trika – napovedi zahteve o ljudskem povpraševanju v zvezi z inozemci, bodisi v Avstriji začasno zaposlenih delavcev, bodisi političnih beguncev ali eko-

KOMENTAR

dr. Francija Zwitter

VEN Z NJIMI

nomskih nimaničev, ki si obetajo vode in kruha v deželi, kjer se cedita strd in mleko in kjer imajo psi in mačke, če verjamemo reklamnim spotom na televiziji – in nimamo vzroka, da bi vanje podvomili – dnevno na izbiri ponudbo menujev, o katerih naš sosed v stiski lahko samo sanja. Kdor tega doslej še ni dojel, temu ni pomoči in mu tudi preteči pogromi in že začeta gonja proti inozemcem ne bo več odprla oči.

Toda Haiderjeva napoved ljudske zahteve je naletela na močan verbalni odpor: politiki vseh strank, zastopniki vseh verskih skupnosti – zadnji bolj verodostojni – so tako namero ostro obsodili. „Prvo ljudsko povpraševanje v drugi republiki, ki ni namenjeno stvarni problematiki, marveč se obrača proti določenemu krogu ljudi“, jo je imenoval pomožni škof Wagner iz Gradca.

Sicer pa je doslej ostalo pri verbalnem odporu in zlasti klavrno je bilo slišati Vranitzkijevo izjavo: Haiderjevo ljudsko povpraševanje ni potrebno, ker je njegov barič in policijski minister Löschnak že tako podvil vse potrebne ukrepe, ki jih svobonjaški Führer navaja kot ultimat vladi. Bolj izdajalsko se Vranitzky ne bi mogel izraziti: koalicijska vlada socialdemokratov in krščanskih demokratov je v tujski politiki že tako na pravi poti.

In realnost mu daje prav: ostrejših tujskopoličnih zakonskih predpisov druga republika doslej še ni poznala; obveznost viz za skoraj vse tujce, ki ne prihajajo iz (zahodne) Evrope, je skoraj že pravilo.

Gre za novo razumevanje pojma „tujec“, ki ga Haider pripravlja propagandistično in koalicijska vlada skrito, hladnokrvno in učinkovito zakonsko predpiše: „tujec“ je potej logiki vsakdo, ki ne prihaja iz obljubljenih držav ES (tako to veleva Bruselj), katerega poslušni vazal je avstrijska vlada, temveč iz beraških držav na vzhodu ali pa iz še bolj oddaljenih afriških in azijskih, ki mu bo vstop v Avstrijo prepove-

dan, v kolikor njegova mošnja ni polna dolarjev. Odprimo se torej – to je logika in posledica take politike – bogatemu zahodnemu stricu, prodajmo se nemškemu kulturnemu bratu, olajšajmo mu breme, ki si ga je v boljših časih kratkovidno naprtil s svojimi portugalskimi, španskimi in grškimi pankrti, zato pa se zapirajmo proti vsem tujim elementom, ki nam razen svoje delovne sile nimajo kaj prodati ali ponuditi, ker je tisto, kar so imeli, že zdavnaj postalo plen kolonialistične gospode bogate Evrope, ki je svojo prekomorsko posest tako dolgo krvavo branila, dokler ni bila povsem uničena in izčrpana, nakar je prizadejim narodom širokogrudno prepustila samostojnost in zdaj zlagano kaže s prsti na primitivne narode, ki se ne morejo sami pomagati iz stiske, ki je niso sami zakrivali.

In prav tako je s srečno roko in atomsko oborožitvijo spretno spodenla socialistični poskus dela Evrope in se po propadu njenih okamenelih struktur polastila vseh njenih ekonomskih dosežkov ter se pač po svoje – z zapiranjem tako imenovanih „nerentabilnih“ obratov ter z odpustitvijo milijonov delavcev – znebila izgub. Sofinancirali so ekološko katastrofo v Černobilu in v Gabčikovem, netili bratomorno vojno v bivši Jugoslaviji, kamor zdaj pošiljajo pomoč sosedu v stiski z očitno vedno istim, zmerom drugače oštevilčenim kamionom, ki – ironija in cinizem tragedije – dodatno reklamno hvali radodarnost avstrijskih velepodjetij in avstrijskih radijskih in televizijskih gledalcev, ki so rado-darni, če gre zato, da čuši ostanejo doma in nas ne nadlegujejo s svojim tujim jezikom in svojimi tujimi navadami in posebno še s svojimi črnolasimi otroki med modrookimi avstrijsko-nemškim naraščajem.

Vse to ni le Haiderjeva politika, to je vladna politika, je politika ES, je politika kapitala in groze.

HJ pa je tisti, ki bo žel, kar sta vladni stranki sejali, in nič si mu ni treba čuditi.

Evropski seminar o medetničnih konfliktih

Evropska skupnost s svojim programom „Erasmus“ podpira izmenjavo študentov v evropskem merilu. V letu 1992 je za ta program izbrala 1449 institucij, od teh jih 126 pripada državam EFTA. Avstrijski biro za izobraževalno kooperacijo, ki upravlja s skladom „Erasmus“, v študijskem letu 1992/93 štipendira 903 avstrijske študente.

Študenti morajo opraviti dva štirinajstdnevna intenzivna seminarja in poleg tega študirati tri mesece na eni evropski univerzi. Nato prejmejo evropski certifikat.

Evropska skupnost je v svoj program „Erasmus“ sprejela avstrijski predlog za intenzivni seminar na temo „Regije v Evropi: žarišča medetničnih konfliktov“.

Intenzivni seminar, ki sta ga vodila ravnatelj zvezne akademije za socialno delo dr. Dimiter M. Hoffmann in univ. prof. dr. Peter Gstettner je potekal od 24. oktobra do 2. novembra v Neumarkt/Raabu na Južnem

Gradiščanskem.

Udeležilo se ga je nad 30 študentov iz Švedske, Irske, Nemčije in Avstrije.

Na kraju samemu so udeleženci seminarja preučevali medetnične odnose na Gradiščanskem in na Madžarskem in predstavili medetnične odnose v državah, iz katerih prihajajo.

Dr. Marjan Sturm je predstavil situacijo avstrijskih avtonomnih manjšin in razvil koncepcijo sožitja v smislu medinvektivnosti.

Dr. Rainer Bauböck in zastopnik državne sekretarke mag. Brigitte Ederer sta predavala na temo „Trdnjava Evropa in/ali medkulturna tržnica“.

Zastopnica avstrijskega biroja za evropsko izobraževalno kooperacijo je poudarila, da bo Avstrija intenzivno sodelovala pri izmenjavi študentov in učiteljev v okviru programa „Erasmus“ in da bo s tem tudi vključena v evropske izobraževalne tokove.

Heimatdienst napada...

(Nadaljevanje s 1. strani)

niti približno ne zastopa intereso večine, diocese pa da je doslej ignorirala vse podpisne akcije dojkernitnerjev po nemški liturgiji.

Nadaljna kritika: – slovenski duhovniki – ne vsi! – da branijo nemškim Korošcem obiskovanje cerkve z neupoštevanjem nemščine in da na ta način zanemarjajo svojo pastoralno dolžnost;

izjava natančno ustreza rastoči nestrpnosti desnice in je vsekakor tudi v kontekstu z ugotavljanjem manjšine in zbiranjem podpisov proti tujcem. Že spet smo tujci v domovini. KHD hoče razdor – to je ponovno nedvomno zapisal. Ne gre mu za mir in sožitje, hoče izriniti slovenščino povsod, kjer se po njegovem le da. Mir in sožitje lahko rasteta samo ob spoštovanju drug drugega, ob enakopravnosti in

KÄRNTNER HEIMATDIENST

9020 Klagenfurt, Prinzhoferstr. 8 Tel. 0463 54002 Fax 514480

31.10.92

PRESSEMITTEILUNG

Stellungnahme der Diözese zur KHD-Forderung nach deutschen Messen in allen Kirchen Südkärntens ist inakzeptabel.
Versammlungen beweisen steigenden Unmut innerhalb der Deutschkärntner Gläubigen über Diskriminierung der deutschen Sprache.
KHD fordert abermals der deutschen Sprache in der Kirche Südkärntens den ihr gebührenden Stellenwert einer Mehrheitsprache einzuräumen, andernfalls wird eine zentrale Protestkundgebung erwogen.

– otroci v šolah, ki niso prijavljeni k dvojezičnemu pouku, da morajo protizakonito poslušati verouk tudi v slovenščini; – nemškim cerkvenim zborom da je odklonjeno nastopanje v južnokoroških cerkvah; – blagoslovljene zastave koroških tradicijskih zvez v cerkvi niso dovoljene; – dojkernitnerji da niso dovolj zastopani v farnih svetih.

KHD bo v prihodnjih tednih organiziral zborovanja na južnem Koroškem, od diocese pa pričakuje zagotovilo, da bo upoštevala vrednotenje nemščine kot „večinskega jezika“ v razmerju nemško in slovensko govorečega prebivalstva.

P.S. Človek bi se smejal, če bi zadeva ne bila tako žalostna in resna. Ta hajmatdienstovska

toleranci. O slednjem v tiskovni izjavi ni ne duha ne sluha.

„Bevölkerungsverhältnis“ KHD služi za odskočno desko za take zahteve. Kar pa je najbolj žalostno: tudi vodilni ljudje pri Narodnem svetu naenkrat želijo dokazati, koliko nas je „v hlačah“ – beri: v številkah na papirju. Da se bomo lahko delili vsak v svoj kot – slovenski bi bil verjetno le še kotiček, vsakih nekaj let manjši. In s takim preštevanjem bi si sami sebi odrezali „periferijo“. In „zdravo jedro“ bi s koncesijami preštevanja imelo samozadovoljno mandatarja v deželnem zboru, kjer bi se šel govornika – generala brez vojske, kvečjemu še s častno stražo. Kajti slovensko govoreče prebivalstvo se noče preštevati.

Sonja Wakounig

Sindikati proti delu „na črno“

Predsednik koroške zveze sindikatov (ÖGB) Adam Unterrieder je z ogorčenostjo obsodil zlorabo „na črno“ zaposlenih delavcev iz tujine. „Škandal je, s kakšno nesramnostjo nekateri delodajalci izkoriščajo slab položaj tujih delavcev.“ Delavska zbornica je namreč odkrila več primerov takega zaposlovanja, posebno še pri članih FPÖ, ki se, kot je znano, najbolj brani tujcev. Neprijavljeni delodajalci škodujejo celotnemu gospodarstvu. Tako zaposlovanje na neodgovoren način postavlja v slabo luč tudi resne firme in jih meče v isti koš z neodgovornimi posredovalnimi firmami.

„Konstrukcija s temi firmami diši po moderni trgovini z ljudmi. Red na delovnem trgu pomeni, da so domači in tuji delavci izenačeni za enake storitve pod enakimi pogoji,“ zaključuje Unterrieder.

Občinska seja v Železni Kapli

Občinski svet v Železni Kapli je na svoji zadnji seji sklenil izgraditev zdravilišča, kar bo poživilo turistično ponudbo. Izgradili bi oz. dokončali bodo tudi prostore za prvo knajparsko šolo, skupne investicije pa bodo znašale okrog 30 milijonov šilingov. Če bodo bolniške zavarovalnice prevzele stroške bivanja v zdravilišču, bo to pomenilo tudi povečanje števila delovnih mest v občini.

V načrtu je tudi koncept za kanalizacijo za Rebrco, Podkraj in Suho. Kanalizacija v Železni Kapli že obstaja, vendar čistilne naprave občina še nima in tako gredo odplake v rečico Belo, ki – kljub temu, da ni več tovarne celuloze – že spet ali še vedno smrdi.

Čeprav so se občinski možje pohvalili, da občina zaradi zaprtja tovarne Obir nima nič manj denarja, pa je odbornik EL Franc-Jozef Smrtnik opozoril na dejstvo, da kmetje ne morejo več prodajati lesa in da ta nima cene. Zato je taka razlaga, da zaprtje „Obirja“ občino ni priradelo, neresnična.

Kritika je bila izrečena tudi zaradi zaustavljenega podiranja ruševin nekdanje tovarne.

Smrtnik je še predlagal, naj občina prevzame del stroškov za prevoz krme, katero morajo kmetje zaradi letošnje suše kupovati drugod.

Slovensko prosvetno društvo Zárja pa je končno došlo tudi pravico, da uporablja občinski grb, saj je med najstarejšimi društvi v občini.

S.W.

ŠIRITE
SLOVENSKI
VESTNIK

Lojze Peterle v Beljaku: Po sv. Miklavžu bo vse drugače

Prejšnji četrtek je predsednik Slovenskih krščanskih demokratov in prejšnji predsednik slovenske vlade Lojze Peterle v beljaškem hotelu Warmbaderhof opravil precej odmevno novinarsko konferenco, na kateri je avstrijski in slovenski javnosti predstavil svoje poglede na sedanje stanje v Sloveniji s posebnim poudarkom na politične in gospodarske odnose s Koroško in Avstrijo. Konferenca sta se z avstrijske strani udeležila tudi njegova prijatelja, kot se je sam izrazil, koroški deželni glavar dr. Christof Zernatto in predsednik zvezne gospodarske zbornice dr. Leopold Madertaner, ter generalni sekretar SKD Edvard Stanič.

Za uvod je dr. Zernatto zelo pohvalil sodelovanje s Slovenijo v času Peterletove vlade, tako na področju političnega sodelovanja kot tudi razširjanja gospodarskih stikov, za letošnje leto pa je dejal, da so ti odnosi stagnirali. To je pripisal zamenjavi vladne garniture v Sloveniji in izrazil upanje za ponovno intenziviranje odnosov.

Dr. Madertaner je poudaril, da so bili gospodarski odnosi s Slovenijo zelo intenzivni že v času Jugoslavije in so predstavljali kar 40 odstotkov skupnih avstrijsko-jugoslovanskih izvoznih poslovanj. V Peterletovem času se je obseg poslovanja še povečal, v letošnjem letu pa se je ustavil in celo nekoliko nazadoval. Avstrija je v Slovenijo povečala izvoz za 8,1, uvoz iz Slovenije pa celo za 24,5 odstotka. Tudi avstrijske investicije v Slovenijo so se povečale. Realiziranih je preko 300 investicijskih naložb v skupni vrednosti preko dve milijardi šilingov, kar Avstrijo za Nemčijo uvršča na drugo mesto v Sloveniji. Poleg tega pa potekajo tudi mnoge druge oblike sodelovanja, kot so seminarji, svetovanja, šolanje strokovnjakov in podobno. Pri tem imata zelo pomembno vlogo prav mejni deželi Koroška in Štajerska.

Lojze Peterle se je avstrijskim prijateljem zahvalil za dosedanje prijateljsko in plodno sodelovanje in dejal:

„Moram reči, da tudi mene skrbi tisto, kar sta oba poudarila, namreč upočasnjena dinamika gospodarskih odnosov med obema državama. Spominjam se naših prvih stikov in potem tudi prvih uspehov v sodelovanju. Kot predsednik vlade sem se ves čas zavedal, da je pri preobrazbi slovenskega gospodarstva pomembna dinamika. Stanje na miru je v bistvu zaostajanje. Vesel sem, da smo z Avstrijo tedaj vzpostavili tako dobre odnose, ki niso bili samo

Nadalje je Peterle govoril o nalogah, ki Slovenijo čakajo na področju preobrazbe gospodarstva in poudaril, da sprememba vlade Sloveniji pri tem ni pomagala. Odprta so vprašanja privatizacije, sanacije bank, finančnega prestrukturiranja podjetij, predvsem pa na področju zakonodaje, ki jo bo treba prilagoditi evropskim standardom. Za počasno sprejemanje zakonodaje je v mnogočem kriv parlament s tremi zbori, „toda po sv. Miklavžu bomo imeli normalen parla-

Z novinarske konference v Beljaku. Z leve dr. Leopold Madertaner, dr. Christof Zernatto, Lojze Peterle in Edvard Stanič.

ment, bili so prijateljski. Zato bi se rad obema gospodoma (Zernattu in Madertanerju – op. pis.) zahvalil za njun osebni prispevek. Mene so včasih celo kritizirali, da preveč hodim na Štajersko in Koroško. Toda to bom še delal, ne glede na moj politični status. Mislim, da je za Slovenijo najboljša izkaznica za Evropo v tem, da ima karseda dobre odnose s sosednjimi državami in deželami.

Mislim, da bo teh skrbi glede dinamike kmalu konec. Na svetega Miklavža dan imamo volitve. Miklavž ponavadi kaj prinese. Prepričan sem, da bodo zmagale nove demokratične sile. Svojim političnim nasprotnikom sem dolžan zahvalo, da so mi dali možnost, da se dobro pripravim na volitve. Mislim, da bo naša stranka dobila relativno večino in potem seveda spet odgovornosti, ki iz tega sledijo na vladnem nivoju.“

Jože Rovšek

Kot zadnji je Edvard Stanič spregovoril o skupni pobudi treh dežel za izvedbo olimpijskih iger leta 2002 in naštel številne prednosti, ki jih ta trikot ima (športni objekti, organizacijska izkušnost, majhne razdalje), ter izrazil upanje, da bo ob splošnih integracijskih procesih v Evropi temu sledil tudi Mednarodni olimpijski komite in da državne meje za izvedbo iger ne bi smele biti ovira.

Jože Rovšek

Ambrozy o zastopstvu

Predsednik koroške SPÖ dr. Peter Ambrozy je izjavil, da se zavzema za integracijo koroških Slovencev v stranke, kjer naj bi na listah imeli svoje zastopnike. Glede narodnostne zbornice pa je mnenja, da je treba najprej razčistiti, kdo je za zbornico pristojen – dežela ali zveza. Na vsak način so manjšinske zadeve v prvi vrsti v pristojnosti zakonodajalca.

SLOVENSKI VESTNIK

OBZORNIK

Strahote v srbskih taboriščih

BONN (dpa) – Predstavnic Visokega komisariata Združenih narodov za begunce Sadako Ogata je prejšnji teden v Bonnu razkrila nekatere podatke o grozodejstvih v srbskih taboriščih v Bosni in Hercegovini. Po njenih besedah se dogajajo srblija mučenja: pretepanje, rezanje nosov, ušes in spolovih in okrutna pobijanja civilistov. Ob splošnem stanju v BiH in ob verjetnosti splošnega maščevanja to pomeni, da se ujetniki, tudi v primeru, če bi razpustili srbska taborišča, nimajo kam vrniti, saj so njihovi domovi porušeni ali pa v njih že prebivajo priseljenci.

Velik del ujetnikov pa bi po razpustitvi zaradi bolezni in izstradanosti potreboval nekajmesečno zdravniško pomoč. Tujina bo morala nujno posrbeti ne le za razpustitev taborišč, pač pa tudi za oskrbo nekaj deset tisoč taboriščnikov. Ob tem je Sadako Ogata nemškemu predsedniku Weizsäckerju izročila priznanje za nemško skrb za begunce. Grozodejstva v taboriščih je potrdil tudi bivši poljski premier Tadeusz Mazowiecki, ki vodi posebno komisijo za ugotavljanje vojnih zločinov na nekdanjem ozemlju Jugoslavije.

Nemška gospodarska stagnacija

Bonn (Reuter) – Strokovnjaki petih nemških inštitutov za gospodarske raziskave napovedujejo, da bo gospodarska rast, ki je bila v Zahodni Nemčiji letos enoodstotna, prihodnje leto padla na samo pol odstotka, kljub večji rasti v vzhodnih deželah pa ne bo v vsej državi preseгла enega odstotka. Skupno število nezaposlenih naj bi v prihodnjem letu doseglo že število tri milijone. Čeprav gospodarstveniki ne verjamejo preveč analizam inštitutov, pa so jih najnovejše napovedi prepričale vsaj o tem, da so razmere slabše od pričakovanih, vzhodnonemško gospodarstvo pa da je v katastrofalnem stanju. Prav zaradi tega bo imel kancler Kohl kar precej težav, da bo za plačilo nemške združitve gospodarstvenike prepričal o upravičenosti vsenemškega žrtvovanja in s tem povezane gospodarske stagnacije.

NOVICE
IZ

SLOVENIJE

Razkriškemu duhovniku odpovedali gostoljubnost

Kaže, da se bliža razplet okrog duhovnika v Razkrižju na štajerskem delu slovensko-hrvaške meje. Problem je nastal po postavitvi meje med obema državama. Hrvaški duhovnik Stjepan Slaviček, ki božjo službo v tej fari opravlja že 38 let, je zahteve slovenskih vernikov za bogoslužje v slovensčini enostavno odklonil. Prišlo je do hudega spora in slovenski verniki so 23. avgusta t.l. cerkvena vrata zapečatili, župnik Slaviček pa je cerkvene obrede za maloštevilne Hrvate do nadaljnjega opravljal kar v farovžu. V

nedeljo, 25. oktobra, so se pred župniščem spet zbrali farani in župniku prebrali pismo, v katerem ga obveščajo, da bodo molitev na pokopališču ob dnevu mrtvih opravili sami, njega pa pozivajo, naj premisli, ali naj ne bi raje zapustil farno, ki je sicer pod upravo hrvaških cerkvenih oblasti.

Duhovnik Slaviček se je ob vseh svetih kljub temu pojavil na pokopališču, verniki pa mu niso dovolili do njegovega stalnega mesta, zato se je obrnil in odšel. Molitve v slovensčini so verniki opravili sami.

Slovenska naravna zdravilišča

Ste vedeli, da ima Slovenija kar 16 naravnih zdravilišč? To jo uvršča v sam evropski vrh. Posuta so po skoraj vseh slovenskih pokrajinah, največ pa jih je na Štajerskem in v Prekmurju. Najbolj na zahodu so Terme Portorož in Zdravilišče Strunjan, najbolj južno Dolenjske Toplice, na skrajnem vzhodu Slovenije Moravske Toplice in Terme Lendava, Koroški najbližje so Terme Topolšica (od Celovca le borih 97 km). Skupnost slovenskih naravnih zdravilišč je izdala lično brošuro in vanjo poleg zemljevida in drugih podatkov zapisala tudi vse zdraviliške dejavnosti vseh zdravilišč po vseh indikacijah. Naročite jo lahko tudi po pošti na naslovu Skupnosti, Tomšičev trg 7, SLO-63000 Celje.

Ivan Lukan pri Republiki

Z zadnjim oktobrom je uredništvo Slovenskega vestnika zapustil glavni urednik Ivan Lukan. Z istim dnem je prevzel mesto vodje celovškega uredništva novoustanovljenega časopisa Republika, ki ima svoj sedež v Trstu. Ta časopis bo izhajal dnevno, Ivan Lukan pa bo skrbel, da bodo tudi Slovenci v matični

deželi in na Tržaškem dnevno obveščeni o dogajanjih pri nas. Koroški Slovenci pa bodo lahko prvič prejeli slovenski dnevnik na dan njegovega izida, kar je zagotovo zanimiva ponudba.

Ivan Lukan, ki je prišel k Slovenskemu vestniku od Kärntner Tageszeitung, je več let profesionalno in odgovorno vodil naš uredniški team. Odslej bosta Slovenski vestnik urejala Jože Rovšek in Sonja Wakounig.

Ivanu Lukanu se Zveza slovenskih organizacij zahvaljuje za vso prizadevnost in zanesljivost, tudi v času, ko je bilo teže kot običajno. Na novem mestu pa mu želimo veliko uspehov in zadovoljstva!

Kulturni kotiček:

Nova rubrika v Slovenskem vestniku

Z današnjo številko Slovenskega vestnika smo uvedli novo rubriko „Kulturni kotiček“. Vsem bralcem in posebno tistim, ki jim je kultura pri srcu, rubrika daje možnost, da povedo svoje mnenje oz. se v njej razpišejo o raznih vprašanih kulture in njenega dela. S tem je dana možnost, da se lahko vsakdo izrazi o vsem, kar bi obogatilo miselni prepriki znotraj in zunaj slovenske narodne skupnosti.

Odpriost za dialog, ob katerem naj bi se kresala mnenja, predvideva spoštovanje človeka v vsej njegovi bitnosti in mišljenju. To smatramo kot osnovno kulturno in etično pravilo. Kulturnost priznava celovitost in bogastvo drugega prav za to, ker ve, da resnice v družbi, v kateri živimo, gradimo v stalnem dialogu.

Radi poudarjamo, da živimo v pluralizmu in da moramo odnose med nami urejati demokratično. Toda izkušnje nas dostikrat poučijo, da dialogu nismo dorasli in da se v njem zelo težko povzpne na raven, ki je značilna za civilizirano družbo: dialog kot oblika strpnosti, razumevanja drugega, drugačnega, predvsem pa nasprotnega. Strpnost je tudi to, da si kritičen do samega sebe in pripravljen spreminjati svojega stališča.

Če danes govorimo o dokaj različni kulturni stvar-

nosti, je to tudi odraz različnega mišljenja in pluralističnega značaja kulturnih ustvarjalcev in tistih, ki se kakorkoli ukvarjajo s kulturo. Svoboda izražanja mnenja je ena izmed prvih in osnovnih državljskih pravic in prav kulturi daje opcijo ideološko in politično neobremenjenega razvoja.

V tem smislu bi potrebovali več stvarnih razprav, zanimivih komentarjev, konstruktivne kritike, ne pa poceni hvale, kratkih glos, ne stalno ponavljajočih se stereotipnih poročil itd. S tem bi postala tudi razmišljanja o kulturi zanimiva, bolj privlačna, morda bi marsikoga predramila, da bi se usedel za pisalni stroj in napisal kaj vzpodbudnega, kritičnega, morda bi opozoril na to ali ono iz kulturnega življenja itd.

V tej rubriki bomo objavljali tudi prispevke iz Slovenije, iz slovenskega zamejstva in pa nemško govorečega področja. Tudi v tem pogledu ni omejitve. Veseli bomo, če bomo v Slovenskem vestniku lahko brali, kaj drugi mislijo o kulturi koroških Slovencev.

SPZ je prevzela odgovornost za „kulturni kotiček“ in vabi vse, da izziv sprejmejo. Prispevke (do 50 tipkanih vrstic) pošljite na naslov SPZ v Celovcu. Veseli bomo vašega prispevka.

Janko Malle

Borštnikov prstan igralcu Borisu Cavazzi

V Mariboru se je pretekli četrtek končalo 21. Borštnikovo srečanje slovenskih poklicnih gledališč. Mednarodna žirija je za najboljšo predstavo ocenila Grumov Dogodek v mestu Gogi mariborske Drame SNG v odrski

Boris Cavazza
v Messnerjevem Obračunu

priredbi in režiji Damirja Zlatarja Freya. Tudi sicer je večina nagrad ostala v Mariboru, tri so prejeli ustvarjalci ljubljanske Drame, eno iz PDG Nova Gorica in eno skupna predstava gledališča Glej in Betontanca.

Najvišjo nagrado, Borštnikov prstan, je za življensko vlogo Dizma v uprizoritvi Samoroga Gregorja Strniše prejel igralec ljubljanske Drame SNG Boris Cavazza, ki ga na Koroškem poznamo predvsem po naslovni vlogi Jelena v Messnerjevi drami Obračun, uprizorjeni v letošnjem maju v celovškem Mestnem gledališču.

Žirija je v utemeljitvi podelitve Borštnikovega prstana zapisala: „Cavazzo lahko štejemo za inovatorja in reformatorja slovenskega igralskega izraza“ in da je eden tistih velikih umetnikov, „ki so ne samo jedro predstave, ansambla ali gledališča, v katerem igrajo, ampak celotne nacionalne odrske kulture“.

Borisu Cavazzi za najvišje slovensko gledališko priznanje čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika!

V soboto premiera „Maričke“

„Koreografski prikaz Maričkine usode je posvečen brezimnim in onemelim žrtvam zgodovine v tem stoletju in v tej deželi: izkoriščanim, ogoljufanim, usodi prepuščenim, ponižanim, v kot potisnjenim, zlorabljenim, razdvojenim, identitete oropanim“, so v svoj gledališki list zapisali izvajalci in organizatorji koreografske predstave, ki bo krstno uprizorjena v soboto, 7. novembra ob 20. uri v Ljudskem domu na Südbahngurtlu v Celovcu.

Thomas Busch, prizadeveni sodelavec Ikarusa, je na novinarski konferenci o predstavi dejal, da je zgoščen prikaz zgodovine Koroške tega stoletja, vendar ne samo slovenske narodne skupnosti, ampak koroškega prebivalstva nasploh. Posamezne teme, ki prikazujejo obdobja, pa ne zrcalijo samo Koroške, temveč so lahko in tudi so univerzalne in aktualne: vojna, nacionalna mržnja, postavljanje mej, etnično čiščenje. Ob tem predstava postavlja vprašanje, ali smo se iz zgodovine kaj naučili.

Predstava je lahko tudi brezobziren obračun z idilo (Koroške), ki se še vedno vztrajno umika ozdravitvi.

Po besedah vodje gledališča, koreografa in inscenarista Zdravka Haderlapa je plesni ansambel v tej predstavi na taki ravni, da jo bo težko spet kmalu doseči. „Koreografsko gledališče lahko primerjamo samo z umetniško fotografijo. Vse je enkrat umetniški vtis.“

Po Zdravkovem mnenju Avstrija ta čas nima takega gledališča.

Maričko bo izvedlo devet plesalcev, med njimi so štirje poklicni.

Svoje globoke vtise ob nastajanju predstave Marička sta povedala tudi scenarist in komponist, Joachim Peter in Stephan Bodzin iz Bremna. Oba sta bila od obravnavane problematike izjemno impre-

sionirana, zato sta se skušala vanjo čim bolj vključiti tudi s svojim delom.

Predstave bodo tekale tudi ves naslednji teden, vse podrobnejše informacije pa lahko prejmete tudi pri sopredsedniku, Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu.

J.R.

Prizor iz Maričke

Končano Evropsko tekmovanje mladih orglavcev v Ljubljani

19. generalno zasedanje Evropske zveze glasbenih tekmovanj (EMCY) v Cankarjevem domu – uspešni tudi slovenski orglavci

Rohlfsa, ki sta na začetku pozdravila navzoče, udeležil tudi ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Na koncertu je (od osmih) nastopilo le šest nagrajencev. Občinstvo je toplo pozdravilo mlade orglavce, ki so prejeli sledeče nagrade:

V III. kateg. (od 21 do 25 let) je prejel 1. nagrado (5.000 DEM) Pavel Černey iz Češke in Slovaške federacije, 2. na-

grado (4.000 DEM) Štefan Kordes iz Nemčije in 3. nagrado (3.000 DEM) Johannes Zimmerl iz Holabrunna v Avstriji.

V II. kateg. (17 do 20 let) je prejela 1. nagrado Elisabeth Zawadke iz Nemčije, druga nagrada ni bila podeljena, tretjo nagrado (1.000 DEM) pa je prejela Slovenka Ana Elizabeta Kržan, žena Hanzija Filipiča iz Velinje vasi pri Bilčovsu.

V I. kateg. (do 16 let) je prejel 1. nagrado (2.000 DEM) Nemec Peter Kranefoed, druga ni bila podeljena, tretjo pa Slovenka Barbara Sešek iz Velenja. Podeljenih je bilo tudi več posebnih nagrad. Za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega skladatelja Pavla Šivica jo je prejel Slovenec Dalibor Miklavčič, za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega skladatelja Jožeta Trošta pa Peter Kranefoed. Ano Elizabeta Kržan-Filipič in Barbara Sešek je dr. Rohlf s imenu Jugend musiziert Nemčije povabil na koncerte v Darmstadt in Frankfurt na Odri v l. 1993.

Orgle v Cankarjevem domu

Lovro Sodja

Kati Weiss

Vedeli smo, da se v njej razraščala neozdravljiva bolezen, vedeli, vsaj nekateri, da jo bomo izgubili, a da tako naglo, tega ne. Nemo smo v jokajočem popoldnevu stali ob njenem grobu, nemočni, pretreseni. Bolezen je prehitela vse: njenega moža, otroke, vnučke, sorodnike in prijatelje, zdravnike. Prehitela je tudi njeno mater, ki je, kot tedaj mrzlega aprila 42. leta, tokrat ni mogla obvarovati zle usode. Kot tedaj, ko so prišli sivi vojaki in jo še ne dveletno skupaj z očetom in sestro v materinem nedrju odpeljali v pregnanstvo. S tople Sramišnikove domačije v Strajah v mrki Hesselberg.

Morda jo je tudi pregnanstvo zaznamovalo za vse življenje. Ni ga pozabila. Kot doraščajoče dekle in mladenka se je krivici upirala s kulturo. Pri svoji „Bilki“ je navdušeno pela in igrala. Vztrajno, pogumno, samozavestno. Na odrskih deskah jo je ugledal Weissov Hanzi, navdušen prosvetar in kulturnik. Ljubezen, oplemeniten z enakimi pogledi, pretkana s kulturo, ju je združila in spletla sta si toplo družinsko gnezdo pri

Weissovih v Šentjanžu. Rodila in vzgojila sta štiri otroke, ob tem pa delala, delala. Za svojo družino in za svoj narod. Pri pevskih zborih, pri na novo nastali igralski skupini, nudila streho tamburašem. Vse do njenega zadnjega dejanja, „Mrtvega oznanila“, in do njene zadnje poti z igralci v Belgijo.

Kati ni bila ženska „iz prvih vrst“. Ni se izpostavljala. Svoje dolžnosti je opravljala tiho, a temeljito, zanesljivo. Kot sidro se je upirala neprijaznim vetrovom, da niso odnesli naše barke. Skupaj s podobnimi materami ji je to uspelo.

Ni je več. Samo telesno se je poslovila. Njene roke ne morejo otreči solz njenim otrokom, naročje ne potolažiti joka vnučkov, njen pogum ne dajati oporo možu. Pa je vse to sploh še tako potrebno? Kaj ni v svojem kratkem življenju vse to že postorila? Živela je in se izživela, dajala in se razdala, odšla je in za seboj pustila bogastvo, duhovno, kulturno. Takšna bo živela dalje, v svojih, v nas!

Jože Rovšek

Jerčičeva kiparska razstava

V treh koroških dolinah – mežiški, mislinjski in srednje-dravski je najti toliko likovnih ustvarjalcev kot na tako malem prostoru nikjer drugje po Sloveniji. Nekaj te danosti gotovo lahko pripišemo starodavni veljavi umetnosti v teh krajih in prelepi barvitosti krajine v vsakem letnem obdobju, še več pa skrbnemu odkrivanju in spodbujanju tovrstne nadarjenosti.

Vsekakor pa je Alojz Jerčič v tej pomembni in ugledni družbi nekaj prav posebnega. Po prvih kiparskih začetkih v rodni Muti in razstavah po Sloveniji ga je življenjska pot, tridesetletnika, 1978. leta zanesla na Japonsko v Osako, kjer mu je Hiroko Kubota, domačinka in njegova žena, pomagala zaživeti v novem domu. Njegova nenavadna zgodba se je tam nadaljevala v še bolj nenavadno uspešnico: s svo-

jimi kovinskimi umetninami je očaral do kiparstva še posebno zadržane Japonce. Postal je znan in priljubljen umetnik in popotnico za zdajšnji niz razstav po slovenski domovini in zatem še v Nemčiji sta mu v lični razstavnici zloženci napisala župan Osake Subo Yamamoto ter likovni kritik Ichiro Hairu.

Slednji svoj sestavek, začenja s prepričanjem, da ta kiparski samouk, ki pa je tako

Večji vpis v glasbeno šolo

Letos se je v Glasbeno šolo na Koroškem vpisalo 338 učencev, od katerih se jih največ uči klavir (125), po številu pa sledijo učenci za kljunasto flavto (68).

Roman Verdel je povedal, da je letos prvič začel delovati oddelke glasbene šole tudi na Zilji, kjer sta večino organizacijskega dela prevzeli Milena Pipp in Pepca Druml. Glasbo poučujejo v ljudski šoli v Straji vasi, prijavilo pa se je kar 21 otrok.

Prvič pa ni nobene prijave v Kotmari vasi. Otroci se namreč učijo instrumente že kar v ljudski šoli, ki ima svoje težišče na glasbenem pouku.

Tudi v Selah je približno 30 učencev, občina pa je samoiniciativno dodelila glasbeni šoli finančno pomoč.

Na splošno je opaziti porast prijav na podeželju, medtem ko je bila lani večja koncentracija pouka v Celovcu. Najbolj je to očitno v Podjuni (Žitara vas), pa tudi na Gurah (Škofiče).

Ker je dovolj učnega osebja iz Slovenije, še ni težav zaradi pouka, z lastnimi močmi pa bi tega učnega programa ne zmogli. Študira pa nekaj koroških študentov, zato je v naslednjih 2 do 3 letih pričakovati, da bo vsaj polovica učiteljev domačinov. Glasbena šola živi še vedno od podpor, ki jih odobrijo vsako leto posebej, zato ni nikoli jasno, kako bo prihodnje leto. Želeti je, da bi koroška deželna vlada glasbeno šolo podprla, razgovori v to smer na vsak način tečejo.

S.W.

Republika

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Od 10. novembra dalje boste nov časopis lahko kupili v naslednjih krajih na Koroškem:

- Celovec
- Bekštanj
- Beljak
- Bistrica v Rožu
- Borovlje
- Brnca
- Galicija
- Globasnica
- Goselna vas
- Grabštanj
- Hodiše
- Kotmari vas
- Kriva vrba
- Labot
- Poreče
- Področja
- Psinja vas
- Podkloster
- Podgorje
- Ruda
- Selo pri Škocijanu
- Svatne
- Sentilj
- Škocijan
- Šmarjeta v Rožu
- Šmihel nad Pliberkom
- Šentprimoz
- Šmohor
- Struga
- Tinje
- Velikovec
- Vrba
- Železna Kapla
- Žrelec

rekoč zrastle ob očetu kovaču v kraju s starodavno kovaško obrtjo, sodi med najpomembnejše umetnike sveta. Zelo ljubeznivo in spoštljivo prikaže Jerčičevo razdvojenost med obema domovinama, ki pa je vendarle takšna, da umetnika notranje bogati na tak način, da v svojih delih izpričuje tako privrženost miru kot obsodbo vojnih strahot, pa tudi vrsto drobnih vsakdanjih življenjskih radosti z občutkom za doživljanje in posredovanje lepega.

Alojza Jerčiča zares odlikuje nenavadno ustvarjalna domišljija. Svoje kovinske umetnine nareja tako, da se jih da razstavljati v posamične samostojne enote in spet sestavljati v nove celote na natančno določenih točkah nihalnega ravnoesja.

Umetniki Jerčičega kova so za prodor slovenske kulture v svetu danes še posebej pomembni. A. Jerčič redno vzdržuje stike z domovino in spodbuja vezi tako med umetniki in šolsko mladino kot tudi med gospodarstveniki. Vsi slovenski obiskovalci v njegovem japonskem domu vedno najdejo odprta vrata.

V slovenjegraški galeriji likovnih umetnosti je Jerčičeva razstava, ki obsega okrog 50 del v velikosti – po dolžini in širini – od nekaj pednejev do več kot dveh metrov, postavljena v veliki dvorani. Od začetka do konca oktobra pa je v starih galerijskih prostorih na ogled še razstava grafičnih del avstrijskega umetnika Karla Brandtstätterja, ki jo je posredovalo avstrijsko veleposlanstvo v Ljubljani.

Franček Lasbaher

Slovenski
vestnik
čestita!

gospodu **Karlu Kerbitzu** za rojstni dan;

gospe **Slavki Stropnik** iz Libuče za rojstni dan in god; gospe **Jelici Steiner** iz Leš pri Šentjakobu za 70. rojstni dan;

gospe **Justini Brežjak** iz Žitare vasi za 80. rojstni dan;

gospodu **Floriju Koschatu** iz Podgorja za 66. rojstni dan; gospodu **Francu Schusterju** iz Rožeka za osebni praznik;

gospe **Nanki Krautzer** iz Rožeka za osebni praznik; gospe **Urši Male pri Tomku** na Kotu za 85. rojstni dan;

gospe **Pepci Oraže** pri Žagi v Selah za osebni praznik;

gospodu **Kristlno Jugu** na Borovnici za osebni praznik;

gospe **Brigiti Dovjak** iz Podgorja za dvojni praznik; gospe **Šeli Muher** pd. Kvančnikovi v Račičah za dvojni praznik;

novoporočencema **Roziji Micheuz** in **Pavliju Sternu** iz Stare vasi za skupno življenjsko pot;

gospodu **Johanu Perču** iz Železne Kaple za okroglo obletnico;

Lizi in **Franciju Smrtniku** iz Kort se je rodila hčerka Ana-Katarina. Iskreno čestitamo!

Gospe **Ludmili Jerič** iz Železne Kaple za 60. rojstni dan; gospodu **Rotarjevemu Ateju** iz Pogri pri Šentvidu za 80. rojstni dan; gospe **Martini Wassner** za 70. rojstni dan; gospe **Mariji Jelen** iz Dobrle vasi za osebni praznik; gospodu **Karlu Sekolu** iz Dobrle vasi za osebni praznik; gospe **Elizabeti Dobrovnik** iz Metlove za osebni praznik; gospe **Ludmili Pavlič** iz Goselne vasi za osebni praznik; gospodu **Francu Maku-Žerjavovu** iz Borovelj za 70. rojstni dan; gospodu **Mihu Kampušu** iz Gorič za rojstni dan; gospodu **Jožku Lepuschitzu** iz Ščedma za osebni praznik; gospodu župniku **Valentinu Gotthardu** v Galiciji za rojstni dan; gospe **Katri Magek** na Šajdi za rojstni dan; gospodu **Francu Pegrinu** za osebni praznik; gospodu **Rupertu Miklu** iz Šentjakobu za 73. rojstni dan; gospe **Ani Zablatnik** iz Bilčovsa za rojstni dan; gospe **Ančki Kokot** iz Celovca za rojstni dan; gospodu **Francu Kukovici** iz Sel pri Žitari vasi za rojstni dan; zakoncema **Rozi** in **Jožefu Polesnigu** iz Vogrč za 25. obletnico poroke; gospodu **Fridlu Vavčetu** z Letine za 70. rojstni dan; zakoncema **Micki** in **Fridlu Vavče** z Letine za 25. obletnico poroke;

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sobota, 7. 11. 19.30	pri Pušniku v Ločah	Občni zbor Slovenskega prosvetnega društva Jepa-Baško jezero; sledi družabni večer z ans. Drava	SPD „Jepa-Baško jezero“
Sobota, 7. 11. 20.00	pri Miklavžu v Bilčovsu	Smeš v zrcalu – gostovanje igralske skupine SPD Borovlje	SPD „Bilka“
Sobota, 7. 11. 20.00	v gostilni Podobnik v Beli pri Železni Kapli	Martinovanje z orig. Oswalder triom s Štajerske in Fantovskim kvartetom iz Šmarjete v Rožu	Alpski klub „Obir“
Sobota, 7. 11. 20.00	Plesni teater Södbahngürtel v Celovcu	Marička – krstna predstava – prikaz koroškega mita okoli 10. oktobra	Plesni teater „Ikarus“
Sobota, 7. 11. 20.00	v farni dvorani v Šmihelu	Arhangeli niso avtomati – gostovanje igralske skupine SPD „Bilka“ iz Bilčovsa	KPD Šmihel
Nedelja, 8. 11. 14.30	v gostilni Hobel v Šentprimozu	Dan starih – nastopajo: Sängerrunde Turneese, trio Marin, šolska mladina iz Šentprimozja, Moški pevski zbor „Vinko Poljanec“ Povezuje: mag. Melitta Katschnig Slavnostni govor: župan Albert Holzer	Občina Škocijan
Nedelja, 10. 11. 19.30	pri Miklavžu v Bilčovsu	Predavanje – univ. as. dr. Andrej Moritsch (univerza Dunaj) – Nacionalizem, narodna zavest in koroški Slovenci	
Sreda, 11. 11. 19.30	v Domu v Tinjah	Ali smo na vse veke obsojeni na nezaupanje in predsodke na južnem Koroškem? Predava: Jože Marketz	Dom v Tinjah
Petek, 13. 11. 20.30	v Cankarjevem domu v Ljubljani	Adriano Banchieri: Festino – madrigalna komedija nastopa: Hortus musicus iz Celovca	
Petek, 13. 11. 20.00	v farni dvorani v Šentjakobu	Arhangeli niso avtomati – gostovanje igralske skupine SPD „Bilka“ iz Bilčovsa	SPD „Rož“
Sobota, 14. 11. od 14.00 dalje	v kulturnem domu na Brnci	100 let Posojilnice-bank Zila – Jubilejna prireditelj: Otroški program, pop-skupina Let's Fezz, Oktet Suha, Polizeichor Villach, tekmovanja. Soprireditelj: SPD Dobrač	Posojilnica Zila
Sobota, 14. 11. 20.00	pri Kovaču na Obirskem	Koncert Ljubljanskega okteta	SPD „Valentin Polanšek“
Petek, 20. 11. 19.30	farna cerkev, v Dobri vasi	Koncert MePZ „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca SPD „Srce“	

RAZSTAVE

CELOVEC

- Deželna galerija, Burgg. 8, Plastik akut III (do 29. 11.)
- Kavarna v Hiši umetnikov – Ute Aschbacher (do 28. 11.)
- Hiša umetnikov – Josef Tichy (do 28. 11.)
- Mestna hiša – Maria Buxbaumer (od 6. 11. do 19. 11.)
- Galerija Freund, Wiesbadenerstr. 3, Franz Moro, Mauern (do 7. 11.)
- Kavarna Bei uns – Wolfgang Ebner (do 20. 11.)

PLIBERK

- Galerija Werner Berg (vsak dan od 10. do 12. in od 14. do 16. ure) do 20. 11.

BILČOVŠ

- Posojilnica Bilčovš – Ivan Klarič, fotografije (med uradnim časom)

TINJE

- Dom v Tinjah – Stana Lušnic – Arsovska, oljni pasteli (do 4. 11.)

SEMISLAVČE

- Galerija Rožek – razstava del Lojzeta Spacala

Zahvala

Ob tragični izgubi naše drage žene, mame in babice

Kati Weiss

se zahvaljujemo vsem, ki ste nas v teh težkih dneh opogumljali, vsem za izrečeno sožalje in vsem, ki ste se tako množično udeležili pogrebnih svečanosti.

Družina Weiss

Zveza slovenskih žena vabi na dvodnevni

izlet

v sredo in četrtek
18. in 19. novembra 1992

v Čateške toplice

Prijavite se lahko tudi po telefonu 0463/514300/40 pri Milki Kokot, kjer dobite podrobnejše informacije.

Smrt neke civilizacije

Gojenke Višje šole za gospodarske poklice v Šentpetru so se spoprijele s poezijo, bolje rečeno, s poetično obdelavo nasilja, ki ga je storil osvovjevalec Amerike nad indijanskimi narodi. Režiser Marjan Sticker je recital „Zbledele vizije“ zasnoval zelo impresivno, besedo je povezal z gibom in glasbo, dekleta so prepričano in prepričljivo prikazala uničevalno kolonizacijo, ki bo privedla človeka do samouničenja.

Najboljše pri zadevi je spoznanje, da gojenke znajo igrati še kaj več kot marjetice. Poznala se je zavzetost, resnost in delavnost. Seveda bi se dalo govoriti tudi o stališču, kako je lahko en narod samo dober in drugi samo slab, vendar so indijanci zagotovo doživljali belce kot vir vsega hudega, zato pustimo subjektivnost v nemar.

Glasba, s katero je Tone Boschitz podkrepil recital, je prispevala k šokantnosti besede, vendar bi je bilo

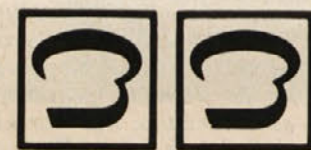
lahko mirno nekoliko manj – beseda v vsej svoji čistosti bi imela več možnosti delovanja na čute in čustva. Glasba naj bi bila besedi podrejena, podprla naj bi jo; včasih pa se je povzpela čez njo.

Rada pa bi poudarila predvsem kreativnost, iznajdljivost in delavnost režiserja. Marjan Sticker je med koroškimi Slovenci verjetno edini v tej stroki, ki neprestano išče nove oblike, je nekonvencionalen, izredno pošten v uporabi gledaliških sredstev. Nič ni slučajnega, nič zmanjga. Kar mu manjka, je stalna gledališka skupina, ki bi se sistematsko ukvarjala tudi s piljenjem lastnih izraznih sredstev, z orodjem igralca: predvsem s tehniko teh sredstev.

Občinstvo v farni dvorani v Šentjakobu je bilo pretreseno – to pa je bil tudi namen recitala.

Sonja Wakounig

Lutke v škofiški posojilnici

V Tednu varčevanja so bili številni obiskovalci škofiške posojilnice prijetno presenečeni nad zelo lepo in izvršno prodajno razstavo lutk, ki so jo v ta namen pripravili vzgojiteljici in otroci vrtca. Najbolj zadovoljni pa so bili mladi obiskovalci in marsikateri se je vpisal med nove varčevalce posojilnice.

Sanacija ceste proti Ljubelju

Do leta 1997 bo cesta na Ljubelj dokončno izgrajena. Sanacija od Podlublja do državne meje bo stala predvidoma 150 milijonov šilingov. Do junija prihodnjega leta bo adaptiran tudi mejni prehod, tako da ne bo več takih zastojev kot doslej, prav tako pa bodo leta 1993 sanirali dva mostova.

Mejni prehod Ljubelj

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Sreda, 4. 11. Glasbena sreda.

Večerna 21.05–22.00 20. Srečanje štirih pevskih zborov v Železni Kapli

Četrtek, 5. 11. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 6. 11. Magazin novih knjig

Sobota, 7. 11. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 1. 11.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (kpl. Pavel Pibernik iz Ljubljane)

18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 9. 11. So ženske v družbi zapostavljene? Kako je z enakopravnostjo v družbi, na delovnem mestu?

Torek, 10. 11. Partnerski magazin

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16,

9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

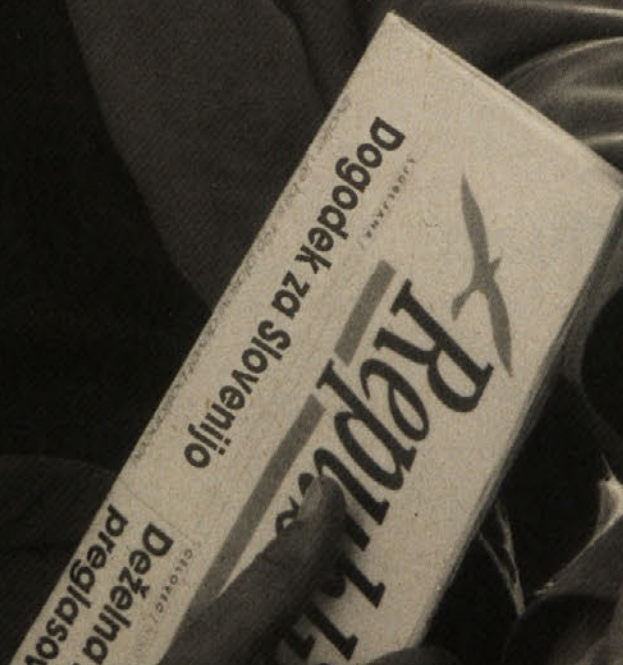
Zastopstvo za Slovenijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokojence 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

Republika

**Informacija
v živo.**

S koroško
stranjo

Slovenski časnik, evropskega formata.

Trinajsta zmaga SAK!

Piše Eda Velik

V predzadnji tekmi jesenskega prvenstva v koroški ligi je SAK premagal WAC z 2:0.

Že v 40 (!) sekundi je potekala prva akcija SAK: v kazenskem prostoru branilec WAC podere Lipuscha, sodnik dosodi enajstmetrovko, ki jo uspešno izvede Gröss, in SAK povede z 1:0. Tako hitregavodstva zagotovo ni pričakoval nihče, najmanj pa igralci WAC, ki so tokrat hoteli pokazati, da vendar niso tako slabi, kot kaže njihovo mesto na lestvici. Vendar je WAC tudi tokrat prikazal medlo predstavo. SAK je po prvem zadetku začel igrati zadržano in le vzdrževal rezultat. Zato je bila tekma v prvem polčasu slaba in nezanimiva.

Drugi del srečanja se je

Dr. Ivan Ramšak

začel z najboljšo priložnostjo WAC. Branilci SAK niso mogli poslati žoge iz kazenskega prostora; trajalo je nekaj sekund, dokler ni uspel žoge dobiti Adi Preschern. Adi je bil tokrat eden najboljših, saj je kar nekajkrat odlično ubranil nasprotnikovo žogo. Na drugi strani je tudi vratar WAC imel precej dela, opazili že v kvalifikacij-

skih tekmah, ko smo bili presenečeni nad hitrostjo igre in smo v težavah ter pod pritiskom storili marsikatero napako. Res pa je tudi, da imamo res kvaliteten kader, da fan-tje zelo napredujejo in da skoraj ni pomembno, s katero postavo nastopimo, vsaka je dovolj kvalitetna za to ligo. da je ubranil nadaljne žoge. Odločitev pa je bila

Milan Oraže kmalu v avstrijski reprezentanci?

Trener avstrijske reprezentance Ernst Hap-pel je za tekmo z Izraelom za tretjega vratarja predvidel Milana Oražeta, ki je do sedaj v prvi avstrijski ligi prejel najmanj golov! Ker pa sta oba vratarja, Wohlfahrt in Konsel, zdrava, Milana tokrat še ni bil v moštvu.

zapečaten v 75. minuti. Werner Urschitz, ki je nekaj prej vstopil v igro, je bil uspešen in 2:0 za SAK. S tem je bila tekma dobljena in SAK je slavil trinajsto zmago v jesenskem prvenstvu.

Postavlja se vprašanje, ali je SAK tako močan ali pa so nasprotniki tako slabi. Dr. Ramšak: „Resnica je nekje v sredi. Res pa je, da je v koroški ligi, v primerjavi z drugimi zveznimi deželami, nivo igranja najnižji. To smo

Hud poraz kapelskih šahistov

V spodnji ligi je team SSK Obir I. podlegel proti Gospe Sveti II. v naslednji postavi: Jokovič – Horvath 1:0, H. Wolte – Berger 0:1, Chr. Wolte – Chr. Kogler remi, Johann Wolte – Wallant 0:1, P. Jammer –

Breže : SAK

Igralci SAK se bodo morali še enkrat potruditi, preden bodo lahko odšli na zares zaslužen zimski odmor. Prihodnji konec tedna jih čaka težka preizkušnja. SAK gostuje v Brežah, kjer nanj čaka enajsterica trenerja Alojza Jagodiča, ki je že osem kol zapored neporažena. Breže so trenutno na drugem mestu in bodo spomladi zagotovo najnevarnejši tekmeč za naslov koroškega prvaka.

Schmid 0:1, Stossier – Brezjak jun. 0:1, Pasterk – Raffling remi, Hanscho – S. Sommer 0:1.

Rezultat je bil 2:6, šahisti iz Gospe Svete so se izkazali za veliko močnejše, saj igrajo tudi v višji ligi.

V petek bodo Kapelčani igrali za cup proti Šentvidu, kjer pa si prav tako ne obetajo veliko možnosti.

Drugi poraz Dobljanov!

SK-Puntigamer Aich/Dob : Amstetten 0:3 (–9, –11, –4,)

Šentpavel, 120 gledalcev.

Vzrokov za drugi poraz je več. Nasprotnik iz Amstettna, ki igra tudi v evropskem pokalu, je bil močnejši. Njegovi igralci niso napravili niti najmanjše napake. Domači igralci Doba so v prvem nizu zaostali kar z 0:5. Slaba podaja in slab sprejem žoge sta bila vzrok, da niso bili v stanju umiriti tekme. Nervoznost v moštvu se je stopnjevala in tako so izgubili prvi niz.

Enaka podoba se je kazala tudi v drugem nizu. Proti koncu so se Dobljani opomogli, a niza niso bili v stanju zaključiti v svojo korist.

V tretjem nizu je igralo samo še moštvo iz Amstettna, domači so osvojili le še 4 točke. S tem je bila tekma izgubljena.

Upajmo, da so Dobljani s tem drugim porazom po pričakovanem porazu proti Möma – Dunaj preboleli krizo in da bodo v prihodnjem kolu proti Gleisdorfu igrali tako kot znajo. Želimo jim popoln uspeh!

Po mnenju sekcijskega vodje Lojza Opetnika je vzdušje v moštvu kljub porazu zelo dobro. To pa tudi zato, ker so že dosegli zgornji play-off in jim je obstoj v 1. zvezni ligi

zagotovljen. Dobljanom pa želimo, da bodo spet zmagovali, zvestim navi-

ODBOJKA

jačem pa, da bodo uživali ob lepih ter borbenih tekmah.

Beljak : SK Aich/Dob – moški 2:3 (15:12, 12:15, 15:4, 4:15, 7:15)

Drugo moštvo Dobljanov je igralo v gosteh v Beljaku. Nastopilo je sicer kompletno, a vseeno se v igri niso ujeli najbolje. Precej negotova je bila igra v polju, slabe podaje so nasprotniku omogočile osvajanje točk. Šele v četrtem nizu

je Dobljanom steklo in dobili so ga 4:15. Peti niz se igra kot ranning in skoraj vsaka napaka je točka za nasprotnika. V njem pa so bili Dobljani močnejši in tekmo zmagali. Prihodnji teden jih v pokalni tekmi pričakuje Šentvid.

ATSC Celovec : SK Aich/Dob – ženske 0:3 (–4, –6, –3,)

Dobljanke so v tej temi zmagale brez težav. Zelo dobro sta igrali Ines Knez ter Monika Skuk, pa tudi

druge igralko so v dobri formi. Trenutno ekipa zaseda prvo mesto na lestvici.

Marko Trampusch

Pogovor s trenerjem SK Dob/Aich Brankom Golobom

Kakšna so bila pričakovanja pred prvenstvom?

Nismo si imeli velikokaj pričakovati, saj smo

novinec v tekmovanju. Nasprotnikov tudi nismo mogli oceniti.

In kako zdaj po štirih zmagah?

Zelo sem zadovoljen. Prepričan sem, da smo na pravi poti. Fantje zelo pridno trenirajo, zadnje štirinajst dni smo delali na sprejemu servisa in pri bloku in že je viden napredek. Poudariti pa moram, da so igralci precej borbeni in da v moštvu vlada zelo dobro vzdušje.

Na tekme pride mnogo gledalcev, kako pa je z njimi?

Gledalci pa so naš sedmi igralec. To je publika, ki je nima Avstrija.

Hvala za pogovor!

Lojze Peterle in Villach

Der ehemalige Ministerpräsident Sloweniens und Obmann der slowenischen Christdemokraten Peterle erläuterte auf einer Pressekonferenz in Villach seine Ansichten über die politische und wirtschaftliche Lage in Slowenien, insbesondere aber beleuchtete er die internationalen Beziehungen zwischen Österreich und Slowenien. Seine Meinung nach sind die ehemals intensiven Kontakte nun lahm und die Wirtschaftsdynamik zwischen beiden Staaten langsamer geworden. Im Bezug auf die bevorstehenden Wahlen am 6. Dezember meinte Peterle, daß seine Partei die relative Mehrheit erreichen wird und somit

auch die Verantwortung auf dem Regierungsniveau. Nach den Wahlen wird die Struktur des slowenischen Parlaments anders ausschauen und die Entscheidungsmöglichkeiten konkreter. Der Umstrukturierungsprozeß werde in den nächsten vier Jahren „die Betonierung der wirtschaftlichen Grundmauern“ bedeuten.

Die auf der Pressekonferenz anwesenden Landeshauptmann Zernatto und der Präsident der österreichischen Wirtschaftskammer Dr. Mardtaner betonten, daß die wirtschaftlichen Beziehungen schon in der Zeit Jugoslawiens sehr intensiv waren. Erst heute ist der Handel etwas zurück

Heute im

SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite für unsere deutschsprachigen LeserInnen

gegangen, österreichische Investitionen in Slowenien aber sind gewachsen.

Der Generalsekretär der slowenischen Christdemokraten Edvard Stanič äußerte auch die Hoffnung, das der in-

ternationale Olympische Komitee über die Integrationsprozesse in Europa Rechnung tragen wird und daß die übernächsten Olympischen Spiele in diesem Alpe-Adria Raum stattfinden werden.

Ehrung der Kriegsoffer

Der Verband slowenischer Partisanen in Kärnten ehrte mit einer kleinen Feier auf

dem Radsberger Friedhof die ungefähr 600 gefallenen Widerstandskämpfer in Kärnten.

Solche Kommemorationen finden alljährlich auf einem der 40 kärntner Friedhöfe, wo die Opfer begraben sind, statt. Der Obmann des VKP Janez Wutte-Luc gedachte auch aller, die in KZ oder im Zuge der Aussiedlung umgekommen sind.

Wutte stellte auch fest, daß die Slowenen in Kärnten noch immer um ihre gesetzlichen Rechte kämpfen müssen und appellierte an die Jugend dem Vorbild ihrer Eltern ein Beispiel zu nehmen, besonders in Zeiten, wo die neonazistische Propaganda die Atmosphäre in Kärnten wieder vergiftet.